

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Andreae Alciati Emblemata

Alciati, Andrea

Patavii, 1661

In iuventam. Emblema C.

[urn:nbn:de:bsz:31-127360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127360)

In iuventam .
EMBLEMA C.

NATVS uterq; Iouis, tener atq; imberbis uterque,
 Quem Latona tulit, quem tulit & Semcle,
 Salute, aeterna simul & florete iuuenta,
 Numine sit vestro qua diuturna mihi.
 Tu vino curas, tu victu dilue morbos,
 Vt lento accedat curua senectæ pede.

COMMENTARI I.

I. **I**n eadem ara statuuntur Bacchus & Apollo: ille quidem nudus, hedera redimitus, altera manu pateram, altera racemum gerens, cuius statuam aliàs descriptimus. Hic vero capite radiato, altera manu citharam, altera bacillum, quo Medicæ pharmaca miscent, tenens.

II. **P**RECATOR longam iuventutis viriditatem ab ijs Dijs, qui nunquam senescunt, Apolline scilicet & Baccho, qui sem-

per pinguntur florente iuuenta. Desumptum est autem ex Callimacho, ut refert interpres Lycophronis. Colebatur enim Delphis Dionysius cum Apolline. Fuisse autem veteribus morem diuersos Deos eadem ara statuendi, satis, ut puto, manifestauimus supra Emblem. 23.

NATVS uterq; Iouis] Poeta: quos impense laudant, à Dijs genitos dicunt. Nempe & principes viros ac illustres pro Dijs habuit

III.

habuit pagana secta, que quidquid admiraretur, aut magnum predicaret, Deum dicebat. Multus est in ea materia exaggerata Lactantius, eloquens vir, saneq; Christianus, acutior Arnobius, pergravis Augustinus libris prioribus de ciuitate Dei, exactus Iustinus Martyr, aliiq; plures. Ex Florido poeta vetere hi celebrantur numeri:

Sic Apollo, deinde Liber, sic videtur ignifer, Ambo sunt flammis creati, profatque ex ignibus;

Ambo de comis calorem, & ambo radios conferunt.

Noctis hic rumpit tenebras, hic tenebras perhoris.

Tener atq; imberbis uterq;] Sic Tibullus eleg. 4. lib. 1.

Solis aeterna est Phæbo Bacchoq; iuuentus, Nam decet intosus crinis vitumq; Deū. De Baccho & Apolline plura habes apud Gyraldum in Histor. Deor. syntag. 7. & 8.

Quem Latona tulit] Apollo Iouis filius, ex Latona in Delo insula vno partu editus cum Diana, medicinae vsum primus tradidit. Ouid. 1. Metamorph.

Quem tulit & Semele] Bacchus ex Semele Iouis filius, vt abundè supra in statuam Bacchi explicuimus, Emblem. 25.

Saluete &c.] vt illud Homeri Iliade ω χαίρετε κύριους Διὸς ἀγγελοι, ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν

Hæc verborum formula solemnis fuit in hymnorum epilogis.

Numine sit vestro] vestro beneficio.

Tu vino curas] Diluere vino curas, id est, auferte, tollere, μεταφορά. Ouid. 1. Art.

Cura fugit multo diluiturq; mero.

Horatius: Curas edaces dissipat Eubius.

& Tibullus 1. Eleg.

Bacchus & agricola magno confecta labore

Pectora, tristitia dissoluenda dedit.

Tu victu dilue morbos] aufert corporis

agritudines certa victus ratione.

Vt leno accedat &c.] ἀλληγορία περιφραστικῆ.

DVO sunt, quæ vt corpus bene consti-

tutum, sanum, & incoluere conferuant, sic

& animum ipsum curis expediunt, nimirum

certa victus ratio, vinumq; moderatè

sumptum; vt contra crapula & vinolentia,

vt etiam curæ edaces naturam hominis

labefactant & corrumpunt, ipsamq; sen-

ctorem accelerant. Hic itaq; descriptos videas Apollinem & Bacchum: illum quidè medicinae principè, qui salubri diarta præcipiat quid quantumq; sit in victu sequendum vel fugiendum: hunc verò, qui vino sollicitudines adimat. Marfil. Ficinus lib.

De vita cœlitus comparanda. duos hosce Deos sic copulat: Fratres certè sunt indiudiviq; comites Phœbus atq; Bacchus: ille quidem nobis duo potissimum adfert. lamen videlicet atq; Iyram: hic item præcipuè duo, vinum odoremque vini ad spiritum recreandum, quorum vsu quotidiana-

no spiritus ipse tandem Phœbus euadit & liber. Philosophorum est etiam ea sententia, sed tria tamen esse ad vitam longam, adeoque valetudinem tutandam necessaria constituunt. Prima est frugalitas, temperantia, sobrietas (quam modò *Σιατα* appellabamus) eam enim esse matrem san-

nitatis asseuerant artis medicæ professores: eam virtutum omnium domicilium prædicant philosophi omnes; victus enim tenuis hoc efficit, vt in primis valeas bene, ait Flaccus 2 Satyr. Prudenter itaq; hortabatur Plutarchus iuuenes vt hæc tria curarent habere, in animo temperantiam, in lingua silentium, in ore pudorem. Secundò labor & exercitatio corporis moderata, ocium enim vires enervat, vt tubigine ferum exeditur. Bene Ou dius:

Cernis vt ignauum corrūpant ocia corpus;

Et vitium capiunt, ni moueantur, aqua.

Vt edum exercitationibus modicis, inquit, Cato apud M. Tull. tantumque cibi & portio-

tionis vtendum, vt reficiantur vires, non opprimantur. Hac super re consule omnino Gymnasticen Hieronymi Mercurialis.

Tertiò voluptas animi honesta & oblectatio: cor enim, in quo est calor vitalis, facile molestijs atteritur, vt contra exhilaratur

læticia, viresq; sumit. Qua ratione Arist. 4. de morib. ad Nicomach. vsū & iocū ait ad vitam degendam esse necessarium. Democritus vitam beatam in vita tranquillitate posuit, & risui læticiaque operam dabit. Legimus & sapientissimum latorem le-

gum Lycurgum, τῷ γέλωτι, id est, qui statuam erexisse, eoq; Lacedæmonios ad risum & lætitiā inuitasse, Plutarch. in Lycurgo. Quare

Interpone tuis interdum gaudia curis.

Comparatio Bacchi & Apollinis.

IV. Duo ad valetudinem conuenientia.